HANDELSKRONIEK.

JAPAN'S FINANCIËN. -- KOFFIE. — DUITSCHE INDUSTRIE.

Japan's financiën. Voor ons ligt „The fourth financial and Economical Annual of Japan 1904.” een op de gouvernements-drukkerij in Tokio in het Engelsch — en luidens couranten-berichten ook in het fransch — gedrukt vergelijkend jaarverslag van het jaar 1 April 1903—34 Maart 1904. Men is er daar dus vlug bij!

Een groot aantal mooi uitgevoerde en duidelijke grafische voorstellingen zijn er in afgedrukt. Men heeft in het land van de Rijzende Zon de onderscheidene belastingen, de doeleinden der verschillende leeningen, de besteding der generale uitgaven enz. als verschillend gekleurde sectoren van een zon voorgesteld en — tegenstelling met bijna alle andere grafische voorstellingen — de Japanners hebben het niet kunnen laten daarin kleurharmonie te brengen!

Wat men ook van de Japanners denken moge, het is een nijver, attent volk. Ze zijn pienter.

Uit de ruim 150 bladzijden klein gedrukte text en cijfers eenige grepen:

Allereerst de inrichting der Koopmans en Effectenbeurzen. Ingevolge de beurswet van 1893 kan elke beurs slechts opgericht worden met autorisatie van den minister van landbouw en handel; echter in elke voorname stad voor elk artikel slechts één beurs.

In vorm kan het eene Naamlooze Vennootschap of een Corporatie zijn, doch in beide gevallen wordt het door de wet als rechtspersoon erkend.

De Corporatie bestaat uit leden, die ieder voor zich toegelaten zijn tot dezen specialen handel en wordt bestuurd door President, Directeuren en controleurs door de leden gekozen doch onder goedkeuring van den minister.

De Naamlooze Vennootschap met tenminste 100.000 Yen kapitaal heeft een gelijksoortig bestuur, doch gekozen door de

aandeelhouders eveneens onder goedkeuring van den minister.

De makelaars moeten Japanners, minstens 25 jaar en minstens twee jaar in het vak zijn.

Eene groote bijzonderheid is, dat alle ter beurse gedane zaken gegarandeerd worden door alle bezittingen der Vennootschap of Corporatie.

Het komt dus overeen met den werkring in Europa der goederenverreken-bureau's als de: Caisse des Liquidations in Havre, maar het is nog ruimer van strekking 1° omdat de band tusschen leden en Corporatie nog inniger is, 2° omdat ook de Effecten geheel op dezelfde wijze worden verhandeld en 3° omdat de beurs zoowel de contante zaken als de zaken op levering en de zaken op termijn toelaat.

Deze laatste handel vormt het grootste deel der beurszaken en mag op 3 termijnen worden afgesloten n.l. eind van de maand, eind van de volgende en daaropvolgende maand.

Ingeval een makelaar onregelmatigheden begaat kan de Beurs zelf hem disciplinair straffen door uitsluiting of door oplegging van boeten, volgens vooraf door het gouvernement goedgekeurde bepalingen.

Misschien is deze toestand wat al te uniform en de wet te draconisch, maar men moet niet vergeten, dat dit bij een jong land zooveel kwaad niet kan en zeker is het voor een Hollander, die zucht onder verouderde toestanden in koophandel en Effectenhandel om van te watertanden.

Vervolgens het chèque verkeer en het Clearinghouse eveneens volgens velen een zwak punt van Nederland's financiën!

Het gebruik van cheques is in Japan reeds lang in zwang en reeds in 1879 werd in Osaka het eerste Clearinghouse opgericht. De ontwikkeling was echter langzaam en de jaarlijksche totaal omzetten der Clearinghouses waren in 1890 slechts 57 miljoen Yen en in 1897 dus na den Chineeschen oorlog met zijn oorlogsschatting toch slechts 741 miljoen Yen.

De laatste jaren wijzen echter eene aanzienlijke vermeerdering aan en het jaar 1903 geeft als totaal van de 6 Clearinghouses: Tokyo, Osaka, Kyoto, Yokohama, Kobe en Nagoya een som van 3500 miljoen Yen (1 Yen = f 1.20).

Dit bedrag is voor een land met eene bevolking van 46 millioen zielen nog niet groot te noemen en tegenover de Amerikaansche cijfers zeer klein; maar men moet niet vergeten, dat Japan een arm land is, dat voor een groot deel van landbouw en huisnijverheid bestaat.

Hoe staan nu Japans financiën tegenover den oorlog?

Toen de onderhandelingen tusschen Rusland en Japan eene wending namen, die de hoop op vrede afsneed, regelde een keizerlijk decreet de verschaffing der eerste oorlogsfondsen en vóór Maart van dit jaar waren de eerste 156 millioen Yen tezamen gebracht n.l. 25 millioen Yen door overboeking van speciale rekeningen en 131 millioen Yen door leening en schatkistbiljetten.

Het budget 1904—1905 raamt nu de verdere oorlogsuitgaven op 380 millioen Yen, hetgeen met bovengenoemden 156 millioen Yen en een extra-fonds van 40 millioen Yen voor onverwachte omstandigheden een totaal oorlogsraming van 576 millioen Yen uitmaakt.

De benoodigde sommen wil men dekken op de volgende wijze:
Yen 55 millioen door overboeking van speciale Rekeningen.

" 62 " " verhoogde inkomsten van het Tabaks-monopolie.

" 48 " " geraamd budget overschot.

" 411 " " leeningen en schatkistbiljetten.

Yen 576 millioen totaal.

Bovengenoemde 411 millioen aan leeningen zijn reeds bijna totaal hetzij in het binnenland, hetzij in Engeland geplaatst.

En wel:

c^a 100 millioen Yen in Engeland in Mei 1904.

" 31 " schatkistbiljetten.

" 200 " in twee binnenlandsche emissies, terwijl de

80 " die nog resteeren nu in het binnenland worden uitgegeven. De Japansche minister kondigde dit in een after dinner speech, op 1 October gehouden, aan.

„So far, so good”. De geraamde 576 millioen Yen oorlogskosten zijn dan aanwezig; maar zal dit bedrag voldoende zijn tot het einde van Maart 1905 (het eind van het budgetjaar)?

De cijfers omtrent den Japansch-Chineeschen-oorlog van 1894-5,

die ook in dit „annual“ te vinden zijn, geven daaromtrent eenig houvast.

In October 1894 werden hiervoor 150 millioen Yen gevoteerd, die reeds in Februari 1895 met 100 millioen Yen verhoogd werden.

De veel minder belangrijke China-oorlog maakte dus in 5 maanden tijd een oorlogscrediet van 250 millioen Yen noodzakelijk en daartegen verdwijnen de 576 millioen voor ruim 12 maanden in het niet, ook al houdt men in het oog, dat in 1904 de oorlogstoerusting veel completer was dan in 1894.

Bovendien is de circulatiebank van Japan niet minder dan... berooid.

Ingevolge de bepalingen van 1899 mag de Bank of Japan met haar 30 millioen kapitaal slechts bankbilletten volledig tegen goud en zilver gedekt uitgeven en bovendien bankbilletten tot een maximum van 120 millioen Yen onder dekking van staatsschuld of handelswissels.

Door groote goudverzendingen is haar goudvoorraad geslonken op circa 95 millioen Yen, die met de bovengenoemde 120 millioen Yen een billettencirculatie van 215 millioen Yen zouden wettigen. Deze bedraagt op het oogenblik reeds 240 millioen Yen en op de resterende 25 millioen is de Bank eene belasting van 5 pCt. per jaar schuldig.

De Credietvraag is dus reeds scherp in Japan, de toegestane oorlogsleeningen zijn reeds bijna allen uitgegeven en alles wettigt dus het vermoeden, dat Japan's oorlogsramingen te optimist zijn geweest.

Engeland en Amerika zullen nog wel vóór het eind van het budgetsjaar moeten bijspringen en de recente scherpe fluctuaties der Japansche leeningen in London wettigen misschien de suppositie, dat men in London slechts wacht op een definitief gunstig resultaat voor Port Arthur of in Mandsjoerije.

Eene ddo. 6 October uit Tokio getelegrafeerde rede van Graaf Okumo bevestigt Japan's groote oorlogsbehoeften: Het volk moet zich erop voorbereiden, dat de oorlog nog minstens 2 jaar duren zal en 2 milliarden Yen zal kosten, terwijl Japan het volgende jaar 500 millioen Yen door leeningen bijeen zal moeten brengen. Dit bedrag zal wel grooter zijn, want de uitgegeven 400 millioen plus bovenstaande 500 millioen vormen nog niet de helft van de in twee jaar benoodigde 2 milliard!

Ten slotte geven wij Ruslands goudvoorraad ter vergelijking op. Deze bedraagt 1100 millioen gulden tegenover de luttelc ruim 110 millioen van Japan. En vergelijkende cijfers omtrent de billettencirculatie zouden eveneens bewijzen dat Rusland's positie in deze opzichten de sterkste is.

Koffie. Dit product — met suiker — voor Nederland een van de belangrijkste stapelartikelen ondervond geene belangrijke wijzigingen.

Volgens Duuring's statistick vermeerderde de wereldvoorraad van 798.770 ton (= ruim 13 millioen balen en niet 31 millioen zooals een drukfout in de vorige kroniek aangaf) op 839.520 ton.

De schattingen omtrent het in Brazilië in October aan te voeren aantal balen zijn groot, nl. 400.000 Balen in Rio en 1100.000 in Santos tegen 400.000 en 950.000 Balen verleden jaar.

Deze cijfers vallen tegen, omdat men in October algemeen kleinere aanvoeren had verwacht en het is waarschijnlijk aan deze taxaties te wijten, dat men in Santos tegenover de Enropesche noteeringen iets vrijgeviger was zoodat export naar Europa gemakkelijker werd gemaakt.

Ook de steeds toenemende voorraden in Santos nl. van 1586.000 op 1.742.000 zullen het hunne daartoe wel gedaan hebben.

De prijzen zijn in Nederland niet aan noemenswaardige veranderingen blootgesteld geweest een bewijs dat de handel de afwachtende houding niet verlaten heeft.

Uit Amerika komt het bericht, dat de groote katoenspeculanten zich weder met de koffie bezig houden. Dit zou te betreuren zijn want de wilde fluctueties door den katoenspeculant Sully, in de koffie veroorzaakt, is men niet vergeten!

Duitsche Industrie. Onlangs bevatten verschillende Duitsche en Weensche couranten een sterk sprekend voorbeeld van het samengaan van de Duitsche bankwereld met de Duitsche Industrie.

Het verluidde nl. dat eene nieuwe Bulgaarsche leening door de Banque de Paris et des Bays-Bas geweigerd was en dat nu de Dresdnerbank een 2 pCt. voordeeligcr offerte had gedaan onder de volgende bijbepalingen:

De Bulgaarsche regeering zou zich moeten verplichten de aan te schaffen kanonnen — circa 450 — bij Krupp te bestellen en eveneens de daarvoor benoodigde amunitie in Duitse fabrieken.

Ook de voor den bouw van den spoorweg Eski-Zagra-Saranbey benoodigde buitenlandsche materialen zouden in Duitschland moeten worden aangeschaft evenals het rollend materieel en de locomotieven.

Wel is waar werden deze berichten onmiddellijk gelogenstraft; maar het feit, dat een groote finantieele courant zonder commentaar dit bericht overnam, bewijst dat een dergelijk leeningsplan wel tot de mogelijkheden zou behooren.

Iets dergelijks heeft men in Duitschland reeds gehad met de reis van den Keizer naar Constantinopel, die met het contract voor een spoorweg terugkwam en die, bij de overdracht der orders aan de fabrieken als speciale bijconditie vaststelde, dat het vervoer via Emden moest geschieden.

Dit alles is verkapte protectie en wat het eerste voorbeeld aangaat is het toe te schrijven aan het groote belang, dat de Duitse bankwereld in Industrie waarden heeft, een belang dat soms gevaarlijk groot is; maar het wijst toch op een breede samenwerking, die in Nederland zoo veelal gemist wordt.

Men denke aan den bedevaartgang, dien Rusland's financieer Witte naar Duitschland maken moest om het Duitsch-Russische handelsverdrag tot stand te brengen; want niettegenstaande de groote onderlinge concurrentie zou geen Duitsch bankier er aan gedacht hebben vóór het tot stand komen van dit verdrag met eene Russische emissie aan te komen.

Nederland houdt zich met dergelijke overwegingen niet bezig en hoewel het overwegend Russisch gezind is, nam het in Japansche leeningen met genoegen deel.

De bankiers zijn daartoe onderling te zeer verdeeld en de provinciale bankiers, onderling ijverzuchtig, staan met de hoofdstad, die hun belangen niet behartigt, op gespannen voet.

Biljkheidshalve dient echter vermeld, dat er ook gunstige uitzonderingen zijn en dat de belangstelling van vele financiers speciaal in Nederlands scheepvaart, handel en nijverheid zich in daden toont.

MERCATOR.